

Libor Ondřích

ČIŠTĚNÍ

Očista

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ pointa

Libor Ondřich

Očista – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

OČISTA

Libor Ondřich

Text © Libor Ondřich, 2024
Obálka © Monika Pavlovičová, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-7691-212-0
ISBN e-knihy 978-80-7691-433-9 (1. zveřejnění, 2024) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7691-434-6 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7691-430-8 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

PROLOG

Na otázku, kdy začaly být lidské nedostatky trestné, neexistuje jednoduchá odpověď. Ve skutečnosti totiž trestným činem nejsou. Nemůžete nikomu ukázat konkrétní paragraf ve Sbírce zákonů o protiprávním jednání za netrpělivost. I netrpělivý idiot má svá práva. Přesněji řečeno – měl.

Jak je u podobných záležitostí většího přesahu zvykem, i tento zdánlivý zlepšovák společnosti začal zcela nevinně. Omezování a úbytek svobodné vůle se děly neškodně a postupem času. Vše začalo myšlenkou vytvořit program, který eliminuje chyby ve společnosti, jež jsou způsobené lidskými nedostatky. Projekt byl pojmenován Očista. Počítalo se s terapií nedokonalého jedince v uzavřené kolonii. Po úspěšné léčbě měl být vypuštěn zpět, aby se zařadil do společnosti a budoval lepší svět pro další generace.

Jak to chodilo v praxi? Kupříkladu při návštěvě úřadu byl zjištěn nedostatek empatie a milého chování úřednice za přepážkou. Pokud nechtěla ztratit svou práci a být označena nálepkou: společensky nevyhovující, musela podstoupit očistu. Osobu, jež by tento proces léčby odmítla, čekalo nedůstojné živoření bez pracovních příležitostí a úplné vyloučení ze společnosti.

Byl to dokonalý způsob, jak vytvořit dokonalý svět.

Dokud se vše nezvrtlo krátce poté, co byla uzavřena většina úřadů pro nedostatek empatických pracovníků, školy pro nedostatek trpělivých učitelů a vláda pro nedostatek schopných a důvěryhodných ministrů. Projekt se absolutně vymkl kontrole a na očistu do specializovaných nápravných zařízení byl vyslán každý, byť jen s náznakem negativní lidské vlastnosti. Doporučení k očistě mohl podat naprosto kdokoli, a proto si společnost všímala i těch sebemenších vad charakteru. Dávno neplatilo, že k očistě byl vyslán jen člověk opravdu defektní. Běžně se v nápravném programu nedobrovolně ocital každý nespolehlivý či pyšný člověk, hlupák nebo osoba s mírnou nadváhou.

Velice častým jevem se stalo rovněž neoprávněné doporučení k očistě. Zpravidla to byl dobrý způsob, jak se někoho elegantně zbavit. Hledání viníka ekonomické krize a stoupajících cen potravin? Proč neobvinit nějakého namyšleného sádelníka, že ano? Problematika globálního oteplování? Za tento problém mohl jednoznačně arogantní pořadatel průvodu Gay Pride.

Situace se zkrátka dostala za hranici všech přijatelných mezí.

Ve společnosti se přesto nenašel nikdo ochotný vůči tomuto problému zakročit. Nikdo nevystoupil z davu, aby poukázal na absurditu tohoto programu. Místo toho si společnost zvykla na nový způsob života. Každý se snažil alespoň působit dojmem bezchybného člověka, a to nejen na veřejnosti, ale také doma v soužití se svým partnerem a rodinou. Nikde nebylo bezpečno. Přetvářku dokonalého charakteru samozřejmě po čase nenáviděli všichni. Přišlo se totiž na to, že dokonalost není lidská.

ČÁST PRVNÍ

KOLONIE

„Nenávidím dokonalost. Není to lidské.“

– Erich Maria Remarque

JEDNA

Zatínám sval na ruce své pravačky a vši silou trestám jednou dobře mířenou ranou monitor stolního počítače. Není pravda, že by zrovna on mohl za nastalou situaci, ale v lehké míře se mi tímto agresivním gestem ulevuje. Cítím v koutku oka náznak slz a do toho mi pravá ruka v pravidelně škubavém a trhavém rytmu cuká.

Zřejmě jde o nervozitu.

Nebo začínající náznak parkinsona.

Jsem již třetím rokem zaměstnán u prosperující firmy s akciemi Ecotron. Místo administrativního pracovníka mi dohodil můj zesnulý otec, který byl spoluzakladatelem společnosti. Mylně se domníval, že mi touto službičkou pomůže k lepšímu životu. Já jsem však tu práci ze srdce nesnášel. Bylo to nesnesitelně nudné dohlížení a zasilání finančních částek klientům. Prostě jen opakované mačkání jednoho tlačítka. Přesně ten typ práce, který by při troše výcviku zvládl odvážet kdokoliv s hodnotou IQ pojišťovacího agenta.

Na téhle práci prý nešlo nic zkazit. Pokud ovšem místo práce nesledujete porno. Pak se lehce stane, že jediným chybným stiskem klávesnice zašlete tučnou částku místo prominentnímu klientovi firmy cizí striptérce.

„Kurva!“ praštím demonstrativně rukou do monitoru.

Přesněji řečeno je to Jana z Prahy. Věk: 22 let. Rozvedená matka ročního dítěte. Podniká na volné noze z domova přes webkameru. Většinou nahá.

Takže ano, je to kurva.

Chybou bylo, že jsem číslo bankovního účtu striptérky Jany zkopíroval a nevědomky vložil při zadávání platby z klientského rozhraní. Částka, která přistane zanedlouho na účtu těžce pracující podnikatelky, je tak tučná, že by dokázala vyléčit anorexii. Striptérka slibovala, že za menší obnos svlékne podprsenku, a já jsem dneska zoufale toužil vidět jiné kozy než ty z dokumentu National Geographic.

Pravdou zůstává, že Jana z Prahy si ty peníze zaslouží. Těžce dře. Většinou má pod sebou plno lidí, často se po ní někdo vozí, zvládá tvrdou ruční práci a denně musí snášet arogantní pitomce, co se jí snaží lézt do zadku. Takže ano, pro Janu z Prahy je to zasloužený jackpot.

Musí přece existovat nějaký způsob, jak tu platbu stornovat, pomyslím si. Pohotově sahám po telefonu. Ruka se mi stále klepe nervozitou ze způsobeného incidentu a otrěsy jsou už pomalu srovnatelné se třetím stupněm Richterovy škály – pocíitelné, avšak nezpůsobují žádné škody.

„Dobrý den, vítá vás banka Korunka, u telefonu Diana. Jak vám mohu pomoci?“ ozývá se ženský hlas na druhém konci telefonu.

Druhý ženský hlas, který dnes slyším.

První patřil ženě, která mě nevědomky obrala o peníze. Ladím obezřetnost na maximální možný stupeň. Jsem opatrnější než důchodce odmítající otevřít dveře plynařům, co přišli zkontrolovat vodoměr.

„Daniel Černý,“ představuju se do sluchátka. Chvilí přemýšlím, jak co nejformálněji a nejjednodušeji popsat vzniklou situaci. Nakonec pronesu vcelku jednoduchou větu: „Mám dotaz ohledně stornování bankovní transakce.“

„Stornování?“ zopakuje telefonní operátorka.

„Zaslal jsem omylem peníze na jiný bankovní účet.“

„Omylem?“ zopakuje opět operátorka klidným hlasem.

Naladte si naslouchátko na FM, mladá dámo! Tohle je první náznak, že nastolená situace se může ještě zhoršit. Ze všech pracovníků banky, kterým jsem se mohl dovolat, si evidentně vybírám retardovanou mladou slečnu.

To je vážně skvělé!

„Omylem jsem uvedl špatné bankovní číslo a peníze se odeslaly jinému příjemci,“ vysvětluju co nejklidněji. S nervozitou a zoufalstvím v hlase dodávám: „Dá se s tím cokoliv udělat?“

„Bohužel ne, pane,“ odpovídá slečna stejně klidně jako doposud.

„Jak to myslíte?“ svírám telefonní sluchátko pevně u ucha, abych náhodou nepřišel o žádnou zásadní informaci. Třes pravé ruky se mezitím zvyšuje na čtvrtý stupeň. Zapojuje se i drncení zubů a pravá noha klepe o zem. Oboje se ladí do pravidelného rytmu písně Mně snad jebne od Jaromíra Nohavici.

„Stornování bankovního převodu je nutné řešit na jiném oddělení,“ vysvětluje. Po menší odmlce ji napadá zeptat se na očividné: „Chcete přepojit?“

„Buďte té lásky, prosím.“

Ozve se zvuk zavěšení sluchátka následovaný nepřijemnou monotónní melodií. Ten typ melodie, který má volajícího uklidnit během nekonečného čekání na operátora. Ve skutečnosti ale působí spíš tak, že má volající chuť po pěti minutách mrsknout telefonním aparátem o zeď. Náhle někdo zvedá sluchátko.

„Dobrý den, oddělení klientských účtů, u telefonu Diana. Jak vám mohu pomoci?“ ozve se totožný ženský hlas jako prve. Je jen udýchaný a mezi jednotlivými větami lapá slečna po dechu.

„Běžela jste na jiné oddělení, že ano?“

„Já,“ nabírá dech, „jsem dnes v práci poprvé. Kolegyně, která mě měla zaučit, byla dnes ráno doporučena k očistě za svou aroganci ke klientům.“

„Jste dnes v práci poprvé?“ opakuju nevěřicně.

„Ano, poprvé,“ potvrzuje tuto šokující informaci slečna. „Určitě existuje způsob, jak peníze získat zpět. Momentálně vám však bližší informace podat nemohu,“ dodává.

„Přepojíte mě, prosím, na jiného operátora?“ Míra zoufalství v mém hlase je již hmatatelná. Rosí se mi čelo a potí se mi dlaně. Jsem z nervozity zpocenější než stokilovej panic na maturitním plese. Momentálně bych u telefonu uvítal kohokoliv jiného: stážistu, hluchoněmého brigádníka nebo paní uklízečku, co něpanimaje.

„Obávám se, že to nelze,“ praví slečna, „všichni jsou už dnes pryč. Zůstala jsem tu pouze já, pro případ urgentních hovorů.“

„Alespoň že tak,“ zasípu ironicky do telefonu. Mohu debatovat déle, ale vyschlo mi v ústech. Navíc tuším, že tento rozhovor je pouhou ztrátou času. Rozhoduju se tento zázračný hovor klientské podpory ukončit.

„V tom případě to bude vše,“ sděluju do sluchátka.

„Momentíček,“ vypískne operátorka, až sebou trhnu, „mohu na vás mít ještě pár otázek? Z důvodu zlepšování našich služeb.“

Ty náno pitomá... jaképak zlepšování služeb, pomyslím si, přesto galantně mlčím. Slečna to identifikuje jako souhlas a pokračuje.

„Řekl byste, že jsem během našeho telefonátu vyzněla arogantně?“

„To ne, nezněla,“ odpovídám pravdivě. Ačkoliv mi operátorka vůbec nepomohla, její profesionální klid během hovoru byl úctyhodný.

„Můžete, prosím, ohodnotit tento hovor na stupnici od jedné do pěti, přičemž známkování je podobné jako ve škole?“

Váhám, jakou známku zvolit. Během přemýšlení mi na rameno sahá cizí ruka. Lidská ruka, pro upřesnění. Prudce se otáčím a spatřím muže v černé vestičce a bílé košili s krátkým rukávem. Je to přesně ten typ chlápka, který postává před nočním klubem se založenýma rukama. Nevíte? Ten typ, co na počkání opilým výtržníkům láme ruce a cestou z práce chodí rovnou do prádelny smýt zaschlou krev z košile. Cizí krev, pro upřesnění. Drsnému vzhledu majitele oné ruky dopomáhá vyholená hlava a černé sluneční brýle.

Zaujal mě rozměr těla toho drsňáka. Je rostlé do dvojnásobné velikosti běžného člověka a čtyřnásobného vzrůstu hobita z Kraje. Je zkrátka obrovské. Gigantické horní končetiny navíc lemují nezvykle silná svalová vlákna a naběhlé žíly. Neočekával bych, že se někdo

dokáže procvičit až do tohoto tvaru. Jen lehké napnutí by stačilo k tomu, aby se naškrobená vesta rozervalá vedví.

„Pane Černý, prosím, následujte mě,“ diktuje mohutným hlasem gorilí muž. Přitom nasazuje úšklebek vzdáleně připomínající úsměv. Zamíří ukazováček k východu a sval ruky se pořádně napne. Leč je to k nevíře, vesta nápor vydrží.

Vážně právě použil slovo prosím? Cožpak lidi jako je on o něco prosí? Rozhodnu se neuposlechnout a zůstávám sedět na místě. Předpokládám, že zůstanu-li ve své kanceláři, budu v bezpečí. Nebude mě tu chtít zabíjet, protože by po mně musel ten sajrajt složitě uklízet.

Zcela vážně, proč bych ho měl dobrovolně následovat? Mám ho snad doprovodit někam, kde není koberec? Bojí se, že by s tyrkysovým kobercem neladil obsah mé hlavy, až ji rozlouskne?

„Generální ředitel vás očekává,“ zaburácí gorila plná testosteronu, když si povšimne mé neochoty odejít z kanceláře. „Řekl zcela jasně, že máte deset minut na příchod, poté vás mohu přinést klidně po kouskách.“

Polknu.

Opravdu mi právě vyhrožuje půl tuny svalů?

„A nezapomínejme,“ sdělí mi s již přirozenějším úsměvem, „že devět minut mi trvala cesta sem.“ Gorilí muž se podívá na svou tlapu, kterou obepíná pásek s hodinkami. „Zbývá nám tedy přesně jedna minuta, než budu mít ve vašem přemístění k panu řediteli volné ruce.“

„Jedna?“ vysoukám ze sebe a s otevřenou pusou zírám na obrovského muže před sebou. Uznávám, jít dobrovolně bude mnohem příjemnější a nejméně bolestivá varianta.

Alespoň pro mě.

Zvedám se dobrovolně ze židle.

„To je vynikající zpráva,“ zaraduje se telefonní operátorka na druhém konci telefonu, zatímco po celou dobu na drátě vyhodnocovala kvalitu našeho rozhovoru. „Děkuji za vaše hodnocení a budu se těšit na další zavolání. Na slyšenou.“

DVA

Ještě ráno jsem vstával s jasným cílem přežít nudný den v práci, abych si mohl užít nadcházející víkend. Jenže pak se mi podaří všechno zворот a zaslat nedopatřením finanční obnos neznámé prostitutce. Tím se přehodnotily mé plány na jediný: prostě přežít.

A teď tu nemluvím o nadsázce. Musím doslova vyjít živý ze setkání, které mě čeká. Bavím se tu totiž o takovém finančním obnosu, kvůli němuž se v akčních filmech běžně vraždí.

Dobrovolně následuju gorilího muže do výtahu. Zvolí sedmé patro. Dveře se uzavřou a kabina se za doprovodu nepříjemného škubnutí dává do pohybu. Celou dobu nepadne jediné slovo.

Nesnáším, když mám s někým společnou cestu výtahem. Pokaždé tam jen stojím, hloupě se usmívám a modlím se, aby výtah dorazil co nejdříve do cíle. Je to traumatizující zážitek. Náhle se mi vybaví jeden novinový článek, který jsem nedávno četl. Týkal se výtahové konverzace v angličtině známé pod označením elevator pitch. Pointa je umět komunikovat s cizí osobou na vybrané téma přibližně třicet sekund. Takže proč to nevyzkoušet zrovna teď?

„Tak co?“ prolamuju trapné ticho jednou z nabízených variant na konverzaci. „Myslíte, že bude dneska pršet?“

„Je mi to u prdele.“

Super! Rozhovor o počasí máme za sebou a stále nám zbývá dalších devětadvacet sekund. Jde to jako po másle.

„Vy nebudete moc komunikativní typ, že?“

„Mám raději, když za mě mluví činy,“ sděluje mi svalovec a zatne biceps až k prasknutí. Odvracím zrak a vzdávám se dalšího úsilí o výtahovou komunikaci. Jeho sval je mi odpovědí na položenou otázku, proč to nevyzkoušet zrovna teď.

Zbytek naší společné cesty bych se nebál označit za trapný. Trapnější než švédská trojka, při které vám dojde, že jste navíc do počtu a nemáte nudou do čeho píchnout.

Výtah zastaví v sedmém patře. Následuju muže úzkou chodbou až ke dveřím s informačním štítkem uprostřed. Na pozlacené destičce je tučným písmem vytisknuta jmenovka: Bc. Miroslav Váňa, DiS., i funkce: Generální ředitel. Hromotluk třikrát zaklepe, což lze v jeho podání přirovnat ke třem snahám o vyrazení dveří beranidlem.

Klepání bylo evidentně pouhou známkou slušnosti, protože nečekáme na žádné vyzvání a ihned vcházíme dovnitř. Místnost obsahuje veškeré známky stereotypního luxusu, na jaké si dokáže člověk vzpomenout. Posadit se lze pouze na sedačku z pravé kůže, stěnu zdobí masivní skříň vyplněná tím nejdražším alkoholem v ozdobných lahvích a zem pokrývá koberec, jistě perský.

Pro úplný vrchol snobství už mi na stěně chybí jen vypreparovaná lebka slona.

Atmosféru vznešenosti podtrhuje nádech několika zajímavých vůní. Nejsilnější z nich se line z doutníku položeného na popelníčku. Další z vůní jistě patří čerstvé kávě v hrnku na stole. Nepochybně se jedná o cibetkovou kávu, protože vychutnávání kvalitního trusu je ryze snobská záležitost. Levný hovna? Ne, děkujeme! Pijeme pouze drahé sračky.

A konečně, za obřím stolem z ebenového dřeva sedí oplácáný generální ředitel firmy Ecotron Miroslav Váňa. Když mě spatří v doprovodu ochranky, usměje se. Sahá po předraženém kubánci a nasává sajrajt do plic. Chvilí ho zadržuje a krátce nato fouká kouř mým směrem.

„To je kvalita,“ komentuje zážitek a rukou mě pobízí k sedací soupravě naproti svého stolu. „Prosím, posadte se a udělejte si pohodlí, pane Černý.“

Uposlechnu ho.

„Donesla se ke mně jistá,“ Váňa si pomlaská a dodává s poněkud výraznějším tónem hlasu, „znepokojivá zpráva.“

Začínám pochybovat, že si mě nechal zavolat kvůli zvýšení platu.

„Můžete mi vysvětlit, jak je možné, že se v každé firmě najde nějaký idiot? Místní šašek. Zkrátka prostáček, který táhne celou firmu ke dnu?“

„To netuším,“ pokrčím rameny, „ale většinou nebývá na tak vysoké pozici jako je ředitel firmy.“

Váňa se ke mně nakloní blíže.

„Myslím vás,“ upřesňuje.

Jasně, teď dává jeho narážka mnohem větší smysl.

„Váš otec byl váženým spoluzakladatelem této firmy. Jak jistě víte, tohle mě staví do velmi nepříjemné situace,“ zašklebí se ředitel a vstává neomaladě ze židle. Svým postavením chce nepochybně docílit větší pozornosti a dominance.

Daří se mu to.

Zrychluje se mi tep. Hlavou se mi začínají honit ty nejhorší možné scénáře. Mnohem horší než k filmové sérii Babovřesky. V těsném závěsu filmů Zdeňka Trošky mi hlavou probíhají scénáře mé smrti. Co budu dělat, pokud se mě skutečně rozhodnou sejmout? Když se jim zachce, můžou se mě tu bez svědků zbavit a ztrátu firmy vykompenzovat prodejem mých vnitřností na černém trhu.

„Nemůžu nechat bez povšimnutí váš dnešní incident,“ pokračuje ředitel Váňa a pomalou chůzí se ke mně přibližuje. „Bohužel ani s přihlídnutím ke konexím vašeho zesnulého otce,“ dodává.

A je to tady.

Mohl bych jim to celé znepříjemnit a pokusit se vyskočit z otevřeného okna. Jsme v sedmém patře, takže by to měli s prodejem mých orgánů komplikovanější. Nač jim to ulehčovat, že ano. Náhle se přistihnu, jak se bavím nad představou generálního ředitele hledajícího

to nejcennější ze mě v záhonku s růžemi. Nakonec ten nápad zavrhuju, protože jsem srab. Nechci, aby poslední památkou na mou osobu zůstal do prvního deště tlustý křídový obrys.

Takže ač nerad, nakonec volím možnost dál odevzdaně sedět v kožené sedací soupravě a vyčkávat, jak se situace vyvine. Stejně jako většina holek na modelingovém castingu.

„Ve vši úctě, kterou k vašemu otci chovám, vás za tento incident nemohu vyhodit,“ pokračuje Váňa v monologu.

Teď samozřejmě kecá. Skutečný důvod, proč nemohu dostat výpověď, je dodatek vložený v mé pracovní smlouvě. Nejde tady o žádnou úctu, nýbrž o šikovně vymyšlenou pojistku mého otce.

Takže otázkou zůstává, jak hodlá Váňa situaci vyřešit?

Ředitel zastavuje přímo přede mnou a rukou začne šmátrat v kapse u saka. Má tam snad schovanou zbraň?

Potím se a zcela nepochybně i zapáchám. I přes fakt, že jsem se ráno nastříkal antiperspirantem slibujícím trvalou svěžest na 48 hodin, čpím jako tlouštík ve vyhřáté MHD. Rukávem si stírám kapky potu, které proudí z mého čela.

Váňa konečně vytahuje z kapsy lejstro a věnuje mi ho spolu s nesnesitelně falešným úsměvem.

Zakoukám se soustředěně na papír.

Všichni známe ten pocit, když se vám na jednu stranu uleví, ale na druhou stranu víte, že jste v řiti. Nemyslím na krajíčku, odkud se dá vyhrabat. Myslím hluboko v černé díře! Stejný pocit právě teď zažívám. Dnešní den přežiju, ale výměnou za tuto laskavost je mi předán srolovaný kus předvyplněného papíru. Jde o všemi známou a všemi nenáviděnou brožurku.

„Napadlo mě, jak situaci elegantně vyřešit. Stačí k tomu jediný váš podpis. Firma uhradí vzniklou škodu a problém se zamete pod koberec.“

Sleduju ukazováček, jak rytmicky poťukává na předtištěný řádek na papíru. „To je doporučení k očištění,“ poznamenávám očividně.

Váňa vesele přikývne.

No jistě, ten zákeřný parchant se mě chce zbavit očištěm. Moc dobře ví, že díky tomu dodatku ve smlouvě bych musel tuhle firmu

minimálně podpálit, aby měl uznatelný důvod dát mi výpověď. Nějaká hloupost, jako je sledování porna v pracovní době a rozhazování firemních peněz, je na vyhazov málo.

„Nemůžete mě zavřít do nějakého ústavu!“ bráním se.

„Ale kdeže,“ zalapá po dechu dotčený Váňa a otáčí brožurku na přední stranu. Jde o ten typ letáčku, o jaký nemá nikdo zájem. Dost mi to připomíná nabídku sociálních služeb pro seniory, jež má za cíl formálně představit luxusně vybavený sociální dům pro starší lidi. Přitom každý moc dobře ví, že se jedná o ušmudlaný starobinec.

Tohle je obdobný případ.

„Není to ústav,“ mává mi Váňa letáčkem pod nosem.

„Není?“ беру do rukou letáček s nabídkou očisty. Hned v záhlaví stojí zvýrazněným písmem Arial velikosti třicet šest obří nápis: Ústav pro žadatele o očistu. Prstem demonstrativně poklepu na záhlaví letáčku.

„Není to ústav,“ stojí si za svým ředitel.

Na okamžik mi svou horlivostí připomíná prodejce zájezdu, který se snaží udat poslední volná místa českým turistům do Tater.

„Je to spíš kolonie,“ dodává a přitom odkazuje na obrázek na přední straně brožurky. Na obrázku stojí dvě osoby a s úsměvem mávají na potenciální žadatele o očistu. Na první pohled vypadají šťastně, avšak při důkladnějším zkoumání fotografie si lze povšimnout třpytu slz v jejich očích.

„Nevypadá to jako kolonie a ti lidé rozhodně nevypadají šťastně.“

„Je to kolonie a jsou šťastní, to vám mohu garantovat,“ nenechává se odbýt Váňa.

„Tak to máme zřejmě rozdílné informace. Já naopak slyšel, že se jedná o místo, ve kterém se shromažďují zavrženíhodní a hloupí lidé. Jedinci odsouzení a odmítnutí společností. Bez náznaku vyspělejší civilizace, a navíc obklopeni hranicí.“

„Teď jste přesně popsali výlet do Ostravy. Proč to jednoduše neberete jako takovou pěknou dovolenou?“

Hloupost, nenechám se opít rohlíkem. Spojení pěkná dovolená a Ostrava mi vážně nejdou dohromady.

„A když odmítnu?“

Nastává ticho.

Ředitel vymění úsměv za zcela přirozený zlomyslný škleb. Došourá se zpět ke svému stolu a sáhne po svém doutníku. Aniž by z doutníku potáhl, zažmoulá jím zamýšleně mezi prsty.

„Pokud odmítnete mé doporučení k očistě, pak nastane stejná situace jako v ostatních případech. Budete muset zaplatit vzniklou škodu, a navíc přijdete o možnost zaměstnání nejen v této firmě, ale kdekoliv jinde. Jak jistě moc dobře víte, nepřijmout doporučení k očistě je velký problém.“

Samozřejmě to vím. Ptal jsem se jen tak pro formu.

Byť se mi myšlenka na očistu sebevíce nezamlouvá, následky odmítnutí jsou společensky nepřijatelné. Žil bych po zbytek svého života nezaměstnatelný a společnost by mě odvrhla. Člověk, který si dovolí odmítnout léčbu v kolonii, nemá šanci na úspěch ani na výběrovém řízení pro úklid veřejných záchodků.

„Až se vyléčíte, budete v naší firmě vítán s otevřenou náručí,“ zachechtá se spokojeně Váňa.

Chápu jeho nadšení. Z očisty se lidé vrací domů v lepším případě až po roce. Známé jsou i případy lidí, kteří své negativní vlastnosti léčí v kolonii roky. Mezi ty nejhorší patří neupřímnost, nespolehlivost a faleš. Právě proto zůstává aktivní politická sféra již několik let prázdná.

„Nuže, jak se rozhodnete?“

Moc bych si přál najít nějakou kličku a na ředitele vyžrát, ale v tuhle chvíli mám svázané ruce. Bitvu jsem prohrál, ale stále mohu vyhrát válku. Nejlepší variantou je absolvovat program Očisty v co nejkratší době a vrátit se do práce. To zní jako plán, který Váňa jen tak nerozdýchá.

Chopím se pozlaceného pera na stole a podepisuju se na patřičný řádek. Hned vedle velikého nápisu s diagnózou: NESCHOPNOST.

TŘI

Nemohu spát. Cítím, jak mě matrace tlačí do žeber.

Nepomáhá mi ani postupné převalování z boku na bok. Tohle je na dlouhou dobu poslední noc v mém bytě a já si nejsem schopen vychutnat ani jedinou minutu spánku. Očima sleduju prázdný strop, na kterém se promítá světlo pouličních lamp.

Podle získaných informací se má svoz do kolonie uskutečnit v brzkých ranních hodinách. Přemýšlím, zda jsem před odjezdem na nic nezapomněl.

Sbalené zavazadlo mám připravené u dveří. Tato činnost mi zabrala přibližně deset minut, z čehož většinu času jsem hledal čisté spodní prádlo.

Následoval telefonát s mou matkou. Vzhledem k jejímu drahému tarifu každé započaté minuty volání uskutečnila hovor se svým jediným synem v rekordním čase. Za kratičkou chvíli si zvládla postěžovat, co na mou očistu asi řeknou její přátelé. Poté mi popřála brzký návrat domů, a protože se blížila druhá minuta volání, tak zavěsila. Na mateřskou lásku nezbyl čas.

Kytky jsem nezalil, kočce jsem nažrat nedal a manželce s dětma jsem se o odjezdu do kolonie raději ani nezmiňoval.

Možná z prachspřesté lenosti.

Možná proto, abych jim nepřidělal starosti.

Nebo proto, že ani jedno ze zmíněného ve svém životě nemám.

A pak si to uvědomím. Vždyť já celou situaci mohu brát jako zpeřtění svého života. Pokud mi skutečně trvá rozloučit se s dosavadním životem méně než čtvrt hodiny, tak nemám žádný důvod truchlit.

Tak proč se převaluju zpět na původní bok a zase o tom všem přemítám? Proč svůj odjezd nemohu dostat z hlavy?

Je sobota. Hodina natolik ranní, že obyčejný člověk bud' vyspává, nebo se teprve vrací z páteční akce podnapilý domů. Já nepatřím ani k jedné skupině. Nespím a ani nezvracím do keře po cestě z baru. Prohlédnu si ciferník hodinek a rozespale se posadím na kraj postele. Několik století jen prázdně hledím před sebe a pak vstávám.

Zamířím si to rovnou do kuchyně pro chutnou a zdravou snídani.

Po otevření lednice se vynoří mdlé aroma. Soudě dle obsahu, polevuju ve svých požadavcích a bohatě mi v tuhle chvíli postačí chutná, leč nezdravá snídaně. Šmátrám rukou ve všech patrech spotřebiče, ale nic nenacházím. Opět mírním své požadavky na snídani a hledám cokoliv do huby – nemusí to být zdravé, ani nikterak chutné.

Umírám hladu. Snědl bych klidně patku ztvrdlého chleba obloženou jemným vláknem uleželé plísně, smažený hmyz, brouky anebo – a Bůh mi odpusť, že se mi něco podobného vůbec honí hlavou – pizzu s ananasem. Nic z toho bohužel v nabídce není, a tak zavírám lednici.

Opuštím tohle Bohem zapomenuté místo bez jídla a jdu do koupelny. Musím přestat myslet na hlad a jednou z vhodných variant je svěží sprcha. Jestli mi něco dokáže zvednout náladu, pak jsou to chvíle pod proudem vlažné vody. Tím si dokážu dokonale pročistit nejen hlavu, ale i své zpocené pŕlky. Po otočení kohoutku bohužel vytryskne jen ledová voda. Okamžitě se mi vybavují nezaplacené faktury za minulé dva měsíce. Otáčím kohoutkem do výchozí pozice a rezignuju nad koupelí tak extrémní, že by ji nesnesl ani Wim Hof.

Čtyři holé stěny místnosti obývacího pokoje s uškem uprostřed jsou momentálně všechno, čím si mohu krátit poslední chvíle ve svém bytě. To mě nutí začít uvažovat více optimisticky. Kupříkladu

jak vysoká je pravděpodobnost, že mě v kolonii čeká teplá snídaně a horká voda?

Rozhodně větší než tady.

Se znatelně lepší náladou se uvelebím v křesle. Uspokojivá představa teplé snídaně a ranní koupele zahání veškeré mé obavy z plánovaného odjezdu. Opírám hlavu o opěradlo a zavírám ztěžklá oční víčka. Při těchto myšlenkách konečně v klidu usínám.

Kdybych býval věděl, že se do svého bytu už v životě nevrátím, užil bych si ho mnohem víc.

ČTYŘI

Telefon na malém konferenčním stolku u křesla se rozvrčí intenzivněji než vibrátor té nejnáruživější nymfomanky. Když se přidává melodie imitující mechanický budík, sahám po něm s destruktivním úmyslem. Stisknutím tlačítka toho hlučného parchanta vypínám. Zívnu si a vstávám energicky z křesla.

Zamířím instinktivně do koupelny vykonat ranní hygienu pod proudem vody z ledovcových skal. Studená voda mě dostatečně probudí a omylem spolknutý kus zubní pasty překvapivě zasytí.

Přemísťuju se do kuchyně. V hlubokém zákoutí skříňek nalézám zbytky mleté kávy. Přípravou amatérského baristy vytvářím ranní nakopávač příjemné vůně a příšerné chuti.

Furt lepší než drátem do oka.

Upřímně jsem překvapen, jak optimisticky se dnes po ránu cítím. Jako by mi svět ležel u nohou a já kráčel do nové éry svého života. Mám zkrátka pocit, jako by se dneska nemohlo nic posrat. Na druhou stranu podobně se asi cítil i Bubba, když odjížděl s Forrestem Gumpem do Vietnamu.

Dopíjím kávu a bez zbytečného sentimentu opouštím svůj byt. Svižnou chůzí se dostávám k opuštěné autobusové zastávce. Ta má posloužit jako odjezdové místo.

Do příjezdu autobusu zbývá necelých osm minut.

Neočekávám zpoždění. Od spuštění programu Očista jezdí veškerá doprava přesně na čas. Důvod je prostý: řidiči opožděných vozidel jsou ze strany cestujících doporučeni k léčbě nedochvilnosti.

Minuta do příjezdu.

V ten moment se v ranním tichu rozezná nepřijemný rachot motoru. Podívám se za původem zvuku k nejbližší zatáčce, odkud se vyřítí autobus. Na předním skle je vylepena cedule s cílovou zastávkou: Ústav programu Očista. Jde nepochybně o můj odvoz.

Vozidlo zastavuje na vyznačené zastávce za doprovodu skřípání brzd na minutu přesně. Dveře se otevírají škubavým pohybem a já lezu dovnitř. Ať mě nikdo nebere zle, nejsem pověřčivý blázen, ale do vozidla vkračím pomalu a pravou nohou napřed.

„Tak dělej,“ zařve na mě řidič autobusu neurvale, „nemám na tebe celý den. Nesmíme nabrat zpoždění.“

Koho by napadlo, že zvyšování důrazu na přesnost odjezdu hromadné dopravy bude automaticky snižovat kvalitu služeb řidičů? Tomu se nelze divit. Každý řidič zkrátka žije ve strachu.

„Jsi němý nebo co? Dřepni si a jedeme, nemáme čas!“ rozhazuje řidič zběsile rukama. Při máchání stíhá demonstrativně poklepat rukou na zápěstí. Ačkoliv je zápěstí bez hodinek, jeho gestu rozumím. Jsem totiž uznávaný přeborník v Aktivitách: z jeho gesta soudím, že nemá čas.

Nemám mu to za zlé. Řidič není najat pro milé společenské konverzace. Upovídánost mají v pracovním popisu spíše barmani, kadeřnice a někteří zubaři. Přesto se potřebuju ujistit, že jsem ve správném autobusu. Ukážu řidiči zmuchlanou brožurku, kterou jsem do teď žmoulal v ruce.

Reakcí řidiče je pouze našťavané odfrknutí.

„Na tohle nemám čas,“ procedí skrz zaťaté zuby, zavře dveře a k mému naprostému překvapení sešlapuje pedál plynu k zemi. Vozidlo se s prudkým trhnutím rozjíždí a já ztrácím stabilitu. Narážím si nohu o nejbližší opěrátka a zbytek těla se nedobrovolně přemisťuje dále do vozu. Když spatřím pobledlé tváře cestujících, je mi okamžitě jasné, nakolik zběsilou jízdu očekávat. Ihned hledám volné sedadlo.

Nejblíže místo je obsazené spolujezdcem. Přisedávám k němu a pokouším se o navázání prvních sociálních vztahů.

„Dobré ranko,“ věnuju mu úsměv.

Cizinec je přibližně dvacetiletý, houževnatý mladík se sestřihem a la kastrol. Když mě mladík zpozoruje, úsměv opětuje.

Nutno dodat – bohužel. Jde totiž o křečovitý úsměv sériového vraha. I když to ve mně vyvolalo jen nelibost, rozhodnu se představit.

„Jmenuju se Daniel,“ sdělím mu.

„Nazdar,“ mává mi rukou centimetr před obličejem. Během toho se zazubí ještě víc. Jeho předkus je větší, než má kuň žokeje Váni.

To mě děsí. Ale upřímně, podobný předkus by vyděsil i dentistu s třicetiletou praxí v oboru. „Jmenuji se Petr,“ představí se mladík.

„Moc mě těší,“ natahuju k němu ruku a doufám v opětovaný stisk. Taky bych si moc přál, aby mi přestal mávat rukou před drzkou.

Petr mou nataženou ruku úspěšně přehlíží. Namísto toho zajíždí pravačkou do kapsy u kalhot a nervózně se rozhlíží po okolí.

„Chceš něco ukázat?“ zeptá se mě šibalsky.

Tak to, kurva, nevím.

Myšlenky mi jedou na plné obrátky. Co může dvacetiletý kluk vytáhnout z kapsy u kalhot a chtít to za každou cenu ukazovat cizím lidem? Nesmím zapomenout, že je na cestě na očistu. De facto je to magor.

„Milerád,“

NE! Poručím mozku, aby nedořekl zbytek věty. Z mých úst však vychází nekontrolovatelná tragédie.

„– se podívám.“

Petr vytáhne z kapsy u kalhot krabičku od sirek.

„No páni,“ vyhrknu s hraným úžasem. Natolik dobře sehraným, že by bezpochyby vyhrál Oscara za hlavní roli ve snímku Můj posraný život.

Netuším, co se z mé strany očekává za emoce. Jaké pocity mám právě teď zažívat? Mám být překvapený? Sklíčený?

„Mám mouchu v krabičce,“ sdělí mi.

Perfektní! I když vkročím do autobusu pravou nohou, osud se mnou zamete během prvních pěti minut. Zkrátka zařídí, abych se posadil vedle retardovaného mládence s mouchou v krabičce.

Vážně perfektní!

„Mám mouchu v krabičce,“ zopakuje Petr, když usoudí, že jsem k této informaci neprojevil dostatek emocí.

„Vážně tam máš mouchu? Není tam náhodou gibbon černý?“ ujišťuju se, zda jsem se nepřeslechl. Gibbon černý je opička, která patří mezi nejvzácnější zvířata na světě. Kdyby měl půlmetrovou opičku v krabičce od sirek, tak by si zasloužil můj úžas. Ale takhle se obávám, že nikoliv.

Petr si nejistě prohlíží krabičku ze všech stran. Položenou otázkou jsem ho dostatečně zmátl. Využívám vzniklé nepozornosti a unikám z jeho dosahu.

Zkousím štěstí o řadu sedadel dále.

Přisedávám k postaršímu muži. Má výrazné šediny ve vlasech i plnovousu. Tvář mu brázdí silné vrásky.

„Daniel,“ zkouším s napřaženou rukou štěstí napodruhé, „mohu si k vám přisednout?“

„Samozřejmě,“ usmívá se muž a pravačkou mi opětuje stisk ruky.

„Mé jméno je Jaroslav.“

Aleluja, podařilo se mi najít někoho s minimálně dvojcifernou hodnotou IQ. Hlavně to nesmím zakřiknout. Teď by se mi hodilo najít vhodné téma ke konverzaci. Jedním z dobrých témat se zdá být společná cesta do kolonie.

„Já jedu na očistu,“ sdělím mu. „A co vy?“

„Taky,“ odpovídá poněkud zaraženě.

To byla stupidní otázka. Vždyť nás žádná mezizastávka v Legolandu nečeká, je to přímý spoj do kolonie. Budiž mi omluvou má nervozita, abych z konverzace nevyšel jako idiot.

Teď už mohu přestat být nervózní – z konverzace jsem jako idiot vyšel.

„Jedu tam za neschopnost. Doporučil mě nadřízený v práci,“ dodávám, abych zmírnil míru stupidity předchozího dotazu.

„Já tam jedu dobrovolně,“ reaguje Jaroslav.

To by mě zajímalo, jaký důvod musí člověk mít, aby se na očistu zapsal z vlastní vůle. Nemusím nad tím dlouze rozjímat, protože Jaroslav vytahuje z kapsy sepraného saka brožurku a podává mi ji. Vedle jeho podpisu je napsaná diagnóza pomstychtivosti.

„Zajímavá negativní vlastnost,“ okomentuju ji.

Jaroslav se zatváří poněkud zarmouceně a zakroučí hlavou ze strany na stranu. „Zajímavá říkáte? Já bych ji označil spíše jako tragickou. Víte vy vůbec, přáteli, jaký je to pocit ztratit v životě všechny důležité osoby?“

Vsadím se, že tenhle starouš teď asi nemluví o odchodu Ježíše Krista, tragickém úmrtí princezny Diany a ani o smrti Freddieho Mercuryho. Ne. Tenhle muž zcela nepochybně ztratil ve svém životě milované osoby pro něj blízké.

„Při jedné tragické autonehodě jsem ztratil celou svou rodinu. Nemohl jsem v noci spát a ve dne jíst. Stále mě pronásledují hříšné myšlenky. Dokud jsem se nedozvěděl o tomto místě a o lidech v kolonii. Záhy jsem si totiž uvědomil, že pouze zde se mohu skutečně vyléčit.“

Mám z jeho vyprávění knedlík v krku. A to nemluví o žádném obyčejném knedlíčku, nýbrž o celém rakouském Germknödelu. Absolutně netuším, jak mám na podobnou zpověď zareagovat. Nakonec se rozhoduju pro variantu soucitného poplácání po rameni. Se zamumláním: „To mě moc mrzí,“ odcházím pryč.

Jak to zatím vypadá? Jeden slabomyslný mladík s mouchou v krabičce a druhý, který se zcvoknul po ztrátě blízkých při autonehodě. Karma vede dva nula a já se začínám obávat, že tenhle výlet bude opravdové peklo. Horší než výlet s partou geologů do Prachovských skal.

Prodírám se s kufrem do zadní části autobusu. Během série několik prudkých zatáček se nemotorně praštím loktem o madlo. Bolest ze silného úderu do brňavky mě na moment ochromí. Vzdávám další pokusy o navázání společenských vztahů a obsazuju nejbližší volné dvojsedadlo.

Vzhledem ke stylu jízdy se rozhodnu k upoutání bezpečnostním pásem. Ten však nenacházím, což není zrovna dobrá zpráva. Pokud havarujeme, budou muset kusy mého těla identifikovat na míle daleko. Strach umocňuje prudká zatáčka a následný držkopád do uličky. Praštil jsem se do kolene pravé nohy, na kterém se začíná tvořit silná podlitina. Neohrabaně se vracím do původní polohy.

Intuitivně se rozhlížím po okolí, zda byl někdo svědkem mého karambolu. Je až s podivem, nakolik je tento pud v lidech zakořeněný. I kdybych přišel o nohu, vždycky nejprve zmapuju, zda to někdo viděl.

Naštěstí si mě nikdo nevšiml. Jako prevenci proti podobnému pádu se šoupu blíže k okénku.

Autobus v plné rychlosti sjíždí ze silnice na neudržovanou polní cestu. Tento manévr zapříčiní trhnutí vozidla, čímž nedobrovolně narážím čelem do tlustého skla. Říká se, že hlavou zeď neprorazíš. Já nedoporučuju zkoušet ani sklo, protože to kurevsky bolí. Odtáhnou se dál od masné skvrny na okně a rukou si mnou místo na hlavě.

Uplynula necelá hodina cesty. Výhledem z okna lze vyvodit, jak daleko se asi nacházíme od civilizace. Projíždíme totálním zapadákem s odbočkou na konec světa. Cestou míváme pasoucí se stádo krav; místní sedláky a tančící domorodce u obřadního ohně. Míváme psa, který tu minulý týden chcipl nudou. Při tom pohledu mě svírá lítost, je to hrozný pohled. Začínám se obávat, aby lokalita kolonie nebyla zasazena někde poblíž. Na místě, kde je posledním znakem vyspělé civilizace nošení čistých spodárů. Naštěstí netrvá dlouho a autobus míjí dopravní značku oznamující výjezd z Brna.

Vážně se mi ulevilo, protože tohle bych nezvládl.

„Vypadáš zamyšleně,“ oslovuje mě cizí hlas.

Otáčím se o sedadlo vzad a spatřím mladíka přibližně ve svém věku. Na první pohled vypadá úplně normálně. Má tmavší vlasy upravené do moderního účesu. Jeho obličej je kulatý, s jemnými rysy a hladce oholenou tváří. Usmívá se přirozeně, čímž na mě působí přátelsky.

„Jsem Zikmund,“ představí se.